

Sydney Iryna, Ph.D. in History, Associate Professor, I. Mechnikov National University of Odessa, Odessa, Ukraine.

USA POLICY ON MIGRATION UKRAINIAN POPULATION IN THE UNITED STATES END OF THE XIX CENTURY (BASED ON THE MATERIALS OF PRESS FROM KHERSON AND Bessarabia PROVINCES)

Abstract. *In this article the author tries to analyze reaction of regional periodical press on the problems of immigration in the USA in the second half of the 19th century. Analyze the main trends in the development of American-Ukrainian relations in the context of relations with the Russian Empire. Attention is focused on the coverage of the problem of emigration of the Ukrainian population of Kherson and Bessarabia provinces to the USA by regional periodical press. Displaying characteristics and causes the emigration of the population, including Jews from the region under study. For a complete and comprehensive coverage of the situation was taken for analysis of a number of publications, including "Odeskiy Vestnik", "Bessarabskiy Vestnik" and "Uzhnoe obozrenie". Showing different positions periodicals southern region of the Russian Empire. The role and functions of materials on the pages provincial immigration issues. Indicated that knowledge about the rules of immigration to the United States was not complete and some aspects of living overseas were not covered in the press at all. Attracted archives to confirm the existence of offices to sell tickets for travel and cargo ships to America for German companies. Displaying perspective on the situation of Russian journalists study period. Studied the idea of population south of the Ukrainian lands in the Russian Empire on emigration to the United States. Established that the Ukrainian people the idea of the huge wealth of the New World held key positions in Ukrainian image of America.*

Key words: *United States of America, emigration, population of Kherson and Bessarabia provinces, regional periodical press, American-Ukrainian relations.*

УДК 94 (327+396+796)

Марія Срібна

кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник,
Національний музей історії України

ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ В США ТА КАНАДІ У ДР. ПОЛ. XX СТ. – ПОЧ. XXI ст. ЗА МАТЕРІАЛАМИ ФОНДОВОЇ КОЛЕКЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Анотація. *У статті аналізується колекція матеріалів про життя та діяльність української діаспори в США та Канаді у збірці Національного музею історії України. Простежено історію комплектування матеріалів та передача цікавих експонатів в роки незалежності України. На підставі широкого кола історичних джерел, автор відзначає, що національний музей історії України (НМІУ) має найбільшу фондову колекцію від найдавніших часів до сьогодення, яка налічує близько тисячі експонатів. Науковці музею постійно намагаються поповнювати його фонди та колекції. Аналізуючи методологію накопичення матеріалів, відзначається, що першочергово комплектуються матеріали з тем, які є найактуальнішими та, яких не вистачає для показу історичних подій. Важливість теми дослідження, йдеться у роботі, зумовлена об'єктивною потребою вивчення ролі української діаспори у процесах демократизації та трансформації України, передачі позитивного досвіду розбудови громадянського суспільства, виокремлення внеску діаспори в економіку, культуру нашої держави, лобювання зовнішніх і внутрішніх інтересів.*

Загалом, автор відзначає зацікавленість української діаспори у популяризації української історичної спадщини. У свою чергу про це свідчить кропітка робота співробітників НМІУ, які систематично проводять наукову роботу з укомплектування та вивчення фондової збірки з теми «Українська діаспора» та доповнення експозиції музею цікавими експонатами з даної тематики. Таке вивчення життя українців в

еміграції сприяє збереженню національної ідентичності, зближенню та консолідації українців усього світу.

Ключові слова: *Національний музей історії України, музейний експонат, українська діаспора.*

Музейні експонати – це те, що пов’язує нас з багатьма поколіннями пращурів. Саме завдяки предметам, що зберігаються в музеях ми знаємо про багатотисячлітні традиції українського народу. Національний музей історії України (НМІУ) має найбільшу фондову колекцію від найдавніших часів до сьогодення, яка налічує більш ніж 800 тис. експонатів. Науковці музею постійно займаються поповненням фондової збірки музею. Першочергово комплектуються матеріали з тем, які є сьогодні найактуальнішими та, яких не вистачає для показу історичних подій. Важливість теми дослідження зумовлена об’єктивною потребою вивчення ролі української діаспори у процесах демократизації та трансформації України, передачі позитивного досвіду розбудови громадянського суспільства, виокремлення внеску діаспори в економіку, культуру нашої держави, лобіювання зовнішніх і внутрішніх інтересів.

Налагодження, розширення і зміцнення зв’язків з українською діаспорою – одне з головних завдань.

З проголошенням незалежності України з’являються ґрунтовні дослідження про діаспору А. Атаманенко [1; 2], С. Вдовенко [3], О. Воловина [4], С. Лазебник [7], Н. Мерфі [8], В. Моцюк [9], І. Недошитко [16; 17; 18], Ю. Недужко [19], В. Потульницький [21; 22], Г. Саранча [23], А. Шлепакова [25]. Дослідники, передусім, аналізували проблеми збереження української ідентичності у середовищі діаспори, окреслили загальні підходи її взаємодії з історичною Батьківщиною, звертали увагу на основні діаспорні інституції, окремі постаті.

У наукових працях доволі часто лунає думка, що українська діаспора у США та Канаді відіграла значну роль у визнанні урядами обох країн державної незалежності України. Зокрема, О. Сліпушко [24] проаналізувала діяльність Координаційного Комітету Допомоги Україні в США та його внесок у розбудову України.

Важливою є праця провідних вчених В. Євтуха [6], В. Трошинського, де висвітлюється зв’язки діаспори з Україною, що дало змогу розглянути еволюцію їх взаємин [5]. А монографія А. Попока [20] розкриває історичні аспекти становлення діаспори, її соціально-економічний та правовий статус та взаємозв’язок з Україною.

З появою нових та цікавих досліджень в кін. ХХ – поч. ХХІ ст. постала можливість для комплектування матеріалів про життя та діяльність українців закордоном. Зокрема, у 2006 р. значну частину цікавих експонатів, які перейшли в документально-речовий фонд НМІУ передала завідувач бібліотеки та архіву імені Тараса Шевченка Союзу українців у Великій Британії Л. Пекарська [11].

Крім того, НМІУ має великий фонд філателії. У 1992 р. цікаві екземпляри поштових марок української діаспори в США 1960–1970 рр. були передані колишнім провідником ОУН-УПА полковником В. Куком.

А Голова Всеукраїнського братства УПА М. Зеленчук передав блоки пам’ятних та ювілейних поштових марок 1950–1960 рр. [12].

Українці в Америці ніколи не поривали зв’язку зі своєю історичною Батьківщиною. Саме вони у ХХ ст. в умовах бездержавності нагадували світові про

Україну. Постійно проводили різні мітинги біля посольств, виступали на радіо та телебаченні розповідаючи світовій громадськості про репресії, голодомор, придушення прав та свобод людини тощо.

В музеї експонуються різні друковані видання українських організацій закордоном («Соборна Україна» (Паризьке видання), «Вільна Україна» (видання громади в Америці), «За самостійність» (видання ОУН), в яких простежується їхня спільна ідея боротьби – це незалежність України.

Крім того, в колекції НМІУ знаходяться матеріали Антибільшовицького блоку народів (АНБ), який спочатку очолював Ярослав Стецько, а згодом його дружина Слава Стецько. Він закликав до спільної боротьби всіх поневолених більшовизмом народів і розгорнув активну діяльність по створенню єдиного антикомуністичного фронту. АНБ упродовж багатьох років організовував антикомуністичні маніфестації (Нью-Йорк, Вашингтон, Оттава, Торонто), проводили акції в роковини голодомору 1932–1933 рр., розповсюджували літературу. В експозиції музею (зал № 27) розміщена відозви на 30-ті роковини Голодомору та на захист українських політв'язнів в СРСР.

12-19 листопада 1967 р. у Нью-Йорку відбувся I Світовий Конгрес Вільних Українців (СКВУ). Представники українських громад з Північної та Південної Америки, Західної Європи та Австралії об'єдналися з метою допомогти українському народу в Україні у його змаганнях за волю і державну незалежність і для координації діяльності української спільноти в діаспорі. Також СКВУ організував акції на захист політичних в'язнів в СРСР, людей переслідуваних за віру, тісно співпрацював з українськими дисидентами, інформував світ про голодомор 1932–1933 рр. Багато зусиль до його створення СКВУ доклав останній Президент УНР в екзилі (1989–1992 рр.) М. Плав'юк, який також очолював Конгрес у 1978 р. Саме завдяки М. Плав'юку фондова збірка музею має цікаву колекцію матеріалів про життя українців закордоном [10].

Одразу після проголошення незалежності 24 серпня 1991 р. лідери нової Української держави розпочинають активну зовнішньополітичну діяльність, яка має за головну мету переконати провідні країни світу у важливості різнопланової співпраці. 2 грудня 1991 р. Канада визнала незалежність України. Вона була першою на той час західною країною та другою країною після Польщі. А 27 січня 1992 р. встановлені дипломатичні відносини між Україною та Канадою.

США визнали Україну як незалежну державу 26 грудня 1991 р. А 3 січня 1992 р. були встановлені дипломатичні відносини.

14-15 березня 1992 р. Надзвичайна Сесія Української Народної Ради схвалила постанови, про передачу 24 серпня 1992 р. грамоти, заяви, президентської печатки і прапора останнім Президентом УНР в екзилі М. Плав'юком першому всенародно обраному Президентові України Л. Кравчуку [14; 15]. Таким чином, незалежна Україна є прямою правонаступницею Української Народної Республіки.

НМІУ може пишатися тим, що в його колекції є деякі з цих речей, які були вручені Л. Кравчуку. Також варто зазначити, що саме завдяки передачі певних експонатів Президентом України Л. Кравчуком, музей має змогу відтворити в експозиції деякі важливі події в житті української діаспори та України. Зокрема, у 1991 р. під час візиту до Канади, представники української діаспори подарували величезний український прапор з нагоди проголошення Акту незалежності України. Зараз цей прапор експонується в залі № 28 цього закладу [13].

Динаміка співпраці з українською діаспорою залежить від суспільно-політичної, соціально-економічної ситуації в Україні. Достатньо вагомим аргументом на користь дослідження участі діаспори США та Канади у державотворчих процесах є її активна позиція у демократизації Української держави. Доволі активною була українська громада США у 2004 р., зокрема, щодо надання фінансової допомоги, проведення маніфестацій у різних містах США на підтримку Помаранчевої революції [11].

Особливо активізувалася діяльність українців діаспори США та Канади у складний для українців час російсько-української війни 2014–2016 рр. Організовані представниками закордонного українства акції протестів, мітинги, маніфестації, віче впливають на формування думки громадськості та мас-медіа країн Заходу про порушення свобод, корупцію в Україні тощо.

Таким чином, вивчення життя українців в еміграції сприяє збереженню національної ідентичності, зближенню та консолідації українців усього світу.

Упродовж др. пол. ХХ ст. – поч. ХХІ ст. українська діаспора брала активну участь у реалізації соціально-економічної політики Української держави. Інформаційна діяльність українських організацій обох країн, сприяє поширенню об'єктивної інформації серед представників міжнародних організацій, органів влади і мас медіа про прагнення українського народу розбудувати власну незалежну державу і виробити стратегію, спрямовану на європейську інтеграцію. Загалом основні напрями співпраці української діаспори з офіційними установами США та Канади відповідають внутрішнім і зовнішнім інтересам Української держави. Українська діаспора значно збагачує українську присутність у світі, а також надає посильну допомогу історичній Батьківщині. В свою чергу співробітниками НМІУ систематично проводиться наукова робота по комплектуванню та вивченню фондової збірки з теми «Українська діаспора» та доповнення експозиції музею цікавими експонатами з даної тематики.

Література

1. Атаманенко А. Українська діаспора: проблеми і напрями дослідження / А. Атаманенко // Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Історичні науки / відп. ред. І. Пасічник, Л. Винар, ред. А. Атаманенко. – Острог; Торонто; Нью-Йорк: Національний університет «Острозька академія», Світова Наукова Рада СКУ, Українське Історичне Товариство, 2005. – Вип. 5. – С. 5-20.
2. Атаманенко А. Українське історичне товариство: ідеї, постаті, діяльність (1965–1991) / А. Атаманенко; Нац. ун-т «Острозька академія», Ін-т дослідж. укр. діаспори, Укр. іст. т-во. – Острог: Вид-во Нац. ун-ту «Остроз. акад.», 2010. – 672 с.
3. Вдовенко С. Закордонне українство в національному державотворчому процесі: ідентифікація, організація, взаємовідносини / С. М. Вдовенко; Національна академія держ. управління при Президентові України. – Чернігів: ЧДТУ, 2004. – 209 с.
4. Воловина О. Статистичні дані про українців у США – доступні для усіх / О. Воловина, В. Лопух // «Свобода» (США). – 2010. – Ч. 13. – С. 11-16.
5. Євтух В. Закордонне українство / В. Б. Євтух [та ін]; Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка, Національна академія держ. управління при Президентові України, Центр сучасного суспільства. – К.: ВІК, 2005. – 308 с.
6. Євтух В. Українська діаспора. Соціологічні та історичні студії / В. Євтух [и др.]; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Центр сучасного суспільствознавства. – К.: В-во УАННП «Фенікс», 2003. – 228 с.
7. Лазебник С. Ю. Закордонне українство: витоки та сьогодення / С. Ю. Лазебник. – К.: Істина, 2007. – 160 с.
8. Мерфі Н. Українці в США: збереження національних та культурних традицій / Н. Мерфі. – Донецьк: Ноулідж, 2010. – 247 с.

9. Моцюк В. Українці та українська ідентичність у сучасному світі / В. І. Моцюк, В. Ю. Макар, С. Д. Попик. – Чернівці: Прут, 2005. – 400 с.

10. Національний музей історії України (далі НМІУ). – Фонди. – Колекційна опис № 774. – Комплекс матеріалів «Плав'юка Миколи Васильовича – голови Проводу Організації Українських Націоналістів, голови правління Фундації ім. О. Ольжича»: Картка візитна Миколи Плав'юка – голови Проводу Українських Націоналістів. США. 1979–1991 рр. (РД-12272); Сертифікат Американської асоціації менеджменту наданий Миколі Плав'юку за участь у конференції «Планування виробництва і контроль якості виробництва. США, 30 липня 1965 р. (РД-12266); Документ «Вітальна адреса Миколі Плав'юку від Асоціації міст Канади із запрошенням відвідати м. Тандер Бей. Канада, м. Тандер Бей, 27 лютого 1982 р. (РД-12265); Фото чорно-біле, групове «Учасники IV Конгресу Українського Національного Об'єднання Канади. Канада, Вінніпег, 1959 р. (Ф-23340); Фото чорно-біле групове «Микола Плав'юк серед делегатів Першого з'їзду Центрального Союзу Українського Студентства Канади. Вінніпег, липень 1959 р. (Ф-23341); Фото чорно-біле, групове «Члени Президії Світового Конгресу Вільних Українців під час наради у м. Торонто. Канада, 1987 р. (Ф-23342); Піджак від костюму Президента Української Народної Республіки в екзилі Плав'юка Миколи Васильовича. Фірма виробник «HUGOBOSS». США, 1990 р. (Т-9442); Брюки від костюму Президента Української Народної Республіки в екзилі Плав'юка Миколи Васильовича. Фірма виробник «HUGOBOSS». США, 1990 р. (Т-9443); Сорочка до костюму Президента Української Народної Республіки в екзилі Плав'юка Миколи Васильовича. Фірма виробник «HUGOBOSS». США, 1990 р. (Т-9444); Краватка Президента Української Народної Республіки в екзилі Плав'юка Миколи Васильовича. США, 1990 р. (Т-9445); Окуляри у футлярі Плав'юка Миколи Васильовича. США, кін. 1970-х рр. (Р-1225).

11. НМІУ. – Фонди. – Колекційний опис № 806. – Преса Західної Європи, США та української діаспори 2004–2005 рр. про події пов'язані з виборами Президента України в 2004 р.: Газета «Гомін України» № 35 (3099). – суспільно-політичний тижневик. 20.09.2004. Канада, м. Торонто, Онтаріо. (ЛД-7320); Газета «Гомін України» № 38 (3102). – суспільно-політичний тижневик. 11.10.2004. Канада, м. Торонто, Онтаріо. (ЛД-7321); Газета «Гомін України» № 1 (3111) – суспільно-політичний тижневик. 07.01.2005. Канада, м. Торонто, Онтаріо. (ЛД-7322); Газета «Гомін України» № 2 (3112). – суспільно-політичний тижневик. 10.01.2005. Канада, м. Торонто, Онтаріо. (ЛД-7323); Газета «Гомін України» № 8 (3118). – суспільно-політичний тижневик. 21.02.2005. Канада, м. Торонто, Онтаріо. (ЛД-7324); Тижневик «Новий шлях № 35». 02.09.2004. Канада, м. Торонто (ЛД-8385); Тижневик «Новий шлях № 39» 30.09.2004. Канада, м. Торонто. (ЛД-8386); Тижневик «Новий шлях № 40». 07.10.2004. Канада, м. Торонто. (ЛД-8387); Тижневик «Новий шлях № 41. 14.10.2004. Канада, м. Торонто (ЛД-8388); Тижневик «Новий шлях» № 44 04.11.2004. Канада, м. Торонто (ЛД-8389); Тижневик «Новий шлях» № 46. 18.11.2004. Канада, м. Торонто (ЛД-8390); Тижневик «Новий шлях» № 47. 25.11.2004. Канада, м. Торонто (ЛД-8391); Тижневик «Новий шлях» № 48. 02.12.2004. Канада, м. Торонто (ЛД-8392); Тижневик «Новий шлях» № 49. 09.12.2004. Канада, м. Торонто (ЛД-8393); Тижневик «Новий шлях» № 50-51. 10-23.12.2004. Канада, м. Торонто (ЛД-8394); Тижневик «Новий шлях» № 1. 13.01.2005. Канада, м. Торонто (ЛД-8395); Тижневик «Новий шлях» № 3. 27.01.2005. Канада, м. Торонто (ЛД-8396); Тижневик «Новий шлях» № 5. 10.02.2005. Канада, м. Торонто (ЛД-8397); Тижневик «Новий шлях» № 6. 17.02.2005. Канада, м. Торонто (ЛД-8398); Газета «Свобода» – видання Українського Народного Союзу, № 35, США, Нью-Джерсі, м. Парсипані. 27. 08.2004. (ЛД-8371); Газета «Свобода» – видання Українського Народного Союзу № 38. 14.09.2004. США, Нью-Джерсі, м. Парсипані (ЛД-8372); Газета «Свобода» – видання Українського Народного Союзу № 44. 29.10.2004. США, Нью-Джерсі, м. Парсипані (ЛД-8373); Газета «Свобода» – видання Українського Народного Союзу № 45. 05.11.2004. США, Нью-Джерсі, м. Парсипані (ЛД-8374); Газета «Свобода» – видання Українського Народного Союзу № 48. 26.11.2004. США, Нью-Джерсі, м. Парсипані (ЛД-8375); Газета «Свобода» – видання Українського Народного Союзу № 50. 10.12.2004. США, Нью-Джерсі, м. Парсипані (ЛД-8376); Газета «Свобода» – видання Українського Народного Союзу № 7. 18.02.2005. США, Нью-Джерсі, м. Парсипані (ЛД-8377); Газета «Народна воля» № 44 – видання Українського Братського Союзу. 11.11.2004. США, м. Скрантон (ЛД-8366); Газета «Народна воля» № 1 – видання Українського Братського Союзу. 06.01.2005. США, м. Скрантон (ЛД-8367); Газета «Народна воля» № 2. – видання Українського Братського Союзу. 13.01.2005. США, м. Скрантон (ЛД-8368); Газета «Народна воля» № 4 – видання Українського Братського Союзу. 27.01.2005. США, м. Скрантон (ЛД-8369); Газета «Народна воля» № 5 – видання Українського Братського Союзу. 03.02.2005. США, м. Скрантон (ЛД-8370); Газета «Український голос» № 5/6. 14.02.2005.

Канада, м. Вінніпег (ЛД-8353); Бюлетень Світового Конгресу Українців № 2(3), грудень 2004 – лютий 2005 р. Канада, м. Торонто (ЛД-8344); Підбірка українського католицького тижневика «Америка» з матеріалами про події помаранчевої революції в Україні. Червень-вересень 2004 р., США, м. Філадельфія (ЛД-8347); Підбірка українського католицького тижневика «Америка», вересень-листопад 2004 р. США, м. Філадельфія (ЛД-8348); Підбірка українського католицького тижневика «Америка», листопад 2004 – січень 2005 рр. США, м. Філадельфія (ЛД-8349); Підбірка українського католицького тижневика «Америка», лютий-квітень 2005 р. США, м. Філадельфія (ЛД-8350); Підбірка журналів «Newsweek» з матеріалами про події Помаранчевої революції в Україні, листопад 2004 – січень 2005 рр. США, м. Нью-Йорк (ЛД-8342).

12. НМІУ. – Фонди. – Марка поштова недержавного випуску П-ї пропам'ятної серії у 50-річчя смерті І. Франка. 1966. США (Філ 1745); Клясер з поштовими блоками підпільної пошти УПА. 21.04.2005. США, Чикаго (Філ 1743); Аркуш поштовий недержавного випуску І історичної серії «Князі України». 1963. США (Філ 1741); Аркуш поштовий недержавного випуску І історичної серії «Князі України». 1968. США, Чикаго (Філ 1740); Блок поштовий «25 років у боротьбі за волю України» (до 25-річчя ОУН). 1954. США (Філ 1688); Блок поштовий пам'ятний з марками «ОУН 1941–1961 рр.» 1961. США. (Філ 1686); Блок поштовий до 20-річчя Української Повстанської Армії. 1961. США, Нью-Йорк (Філ 1682); Листівка наліпка поштова до 20-річчя смерті генерала Т. Чупринки. Рисунок: В. Ласовського. 1970 р. США, Нью-Йорк (Філ 1730); Блок ювілейний поштовий з нагоди 55-річчя Пласту «1912 – за Пластову славу – 1967». 1967. США (Філ 1729); Блок поштовий пам'ятний «У пам'ять жертв штучного голоду в Україні». Рисунок Дмитренка М. 1963. США (Філ 1690); Блок поштовий пам'ятний «У пам'ять жертв штучного голоду в Україні». Рисунок Дмитренка М. 1969. США (Філ 1689); Блок поштовий недержавного випуску «За волю і культуру України». 1967–1968 рр. США (Філ 1816-1817); Блок поштовий недержавного випуску «За волю і культуру України». 1975. США (Філ 1822); Блок поштовий недержавний випуску «Геть Росію з України». 1963. США (Філ 1823).

13. НМІУ. – Прапор України подарований Президенту України Л. Кравчуку від української діаспори в Канаді. 1991 р.

14. НМІУ. – Фонди. – «Печатка-конгресв Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі» 1980–1990 рр. США (ПЧ-209/1).

15. НМІУ. – Фонди. – Фото «Передача повноважень Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі Президентові України Л. Кравчуку. Київ, 22 серпня 1992 р. (Ф-22111).

16. Недошитко І. Інформаційний простір українців у США / І. Недошитко // Гілея, 2012. – Вип. 58. – С. 688-696.

17. Недошитко І. Українська діаспора в США: кількісний та якісний склад / І. Недошитко // Всесвітня історія та актуальні проблеми міжнар. відносин: [стат. та мат. II міжнар. наук.-прак. конф., присвяч. пам'яті проф. Г. Л. Боднарєвського (12-13 квітня 2011 р., м. Луганськ)] / за ред. М. С. Бур'яна. – Луганськ: ТОВ «Віртуальна реальність», 2011. – С. 239-244.

18. Недошитко І. Роль української діаспори США в економічному розвитку України (1991–2011 рр.) / І. Недошитко // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. / За заг. ред. проф. І. С. Зуляка. – Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – Вип. 2. – С. 191-197.

19. Недужко Ю. Українська діаспора в процесі відновлення державної незалежності України (середина 40-х – початок 90-х років ХХ століття) / Ю. В. Недужко; НАН України, Ін-т європ. дослідж. НАН України. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2009. – 618 с.

20. Попок А. Закордонне українство як об'єкт державної політики / А. Попок; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Центр сучасного суспільствозна. – К.: Альтерпрес, 2007. – 227 с.

21. Потульницький В. А. Історія української політології (Концепції державності в українській зарубіжній історико-політичній науці) / В. А. Потульницький. – К.: Либідь, 1992. – 232 с.

22. Потульницький В. А. Теорія української політології : курс лекцій / В. А. Потульницький. – К.: Либідь, 1993. – 192 с.

23. Саранча Г. Сучасна еміграція у США: проблеми адаптації та збереження зв'язків з Україною / Г. Саранча // Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка / За заг. ред. І. С. Зуляка. – Тернопіль, 2010. – Вип. 2. – С. 213-218.

24. Сліпушко О. (упоряд.) Тобі, Україно: Історія Координаційного Комітету Допомоги Україні в США 1991–2003 / О. Сліпушко (упоряд.). – К.: Аконті, 2004. – 256 с.

25. Шлепаков А. М. Українці в зарубіжному світі / А. М. Шлепаков [та ін.]; АН України, Ін-т соц. і екон. проблем зарубіжних країн. – К.: Наук. думка, 1991. – 140 с.

26. Чолій Є. Протокол річних загальних зборів Світового конгресу Українців (21-23 серп. 2011 р.) / Є. Чолій, С. Романів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukrainianworldcongress.org/repository/Annual_meetings/2011/Book2011.pdf.

Mariya Sribna,

Ph.D. in History Department «History of Independent Ukraine» National Museum of Ukrainian History, Kyiv, Ukraine.

ACTIVITIES UKRAINIAN DIASPORA USA AND CANADA IN XX CENTURY - EARLY XXI CENTURY AFTER MATERIALS OF FUND COLLECTION NATIONAL MUSEUM OF UKRAINE HISTORY.

Abstract. The material of Ukrainian diaspora life and activity in the USA and Canada in the National Museum of Ukrainian History collection is analyzed in the article. History of completing of materials and transferring of interesting exhibits during years of the Ukrainian independence is traced. Based on the wide circle of historical sources, the author confirms that the National Museum of Ukrainian History has the biggest collection from the ancient time until the nowadays, which consist of about one thousand exhibits. Scientists of the museum always try to fill the museum's funds and collections. It is noted that methodology of the accumulation of material is based on primarily completing material of the most actual themes. The importance of the theme of data research is caused by need of investigation of Ukrainian diaspora role in the process of democratization and transformation of Ukraine, transferring of positive experience in the development of civil society, underlining of diaspora contribution to the economy and culture of our country, lobby of foreign and interior interests.

In general, the author notes the interest of the Ukrainian diaspora in promoting Ukrainian historical heritage. In its turn this is evidenced by hard work of the National Museum of Ukrainian History staff that carries out scientific work by completing and studying fund collection "Ukrainian Diaspora" regularly and fills the museum by interesting exhibits on this subject. This study of Ukrainian life in emigration contributes to the preservation of national identity, rapprochement and consolidation of Ukrainians worldwide.

Key words: National Museum of Ukrainian History, museum exhibit, Ukrainian diaspora.

УДК 94 (477) «1914–1920»

Ольга Сухобокова,
кандидат історичних наук, доцент,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА США ТА УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ В ПЕРІОД ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Анотація. У статті розглядається діяльність етнічних українців у США, спрямована на підтримку українських визвольних змагань під час Першої світової війни та повоєнного врегулювання на Паризькій мирній конференції. Увага акцентується на об'єднанні українських громадсько-політичних організацій в Сполучених Штатах заради допомоги історичній батьківщині, а також взаємодії української діаспори з владою та суспільством США, залученні їх до підтримки українського народу.

Тема досліджуваної проблематики зумовлена тим, наголошує дослідниця, що Перша світова війна стала важким випробуванням для українського народу – позбавленого власної державності, розділеного кордонами Російської та Австро-Угорської імперій, пригноблюваного ними і, зрештою, змушеного воювати в їхніх військах на протилежних сторонах. Втягнутий у світову війну не зі своєї волі, український народ потребував матеріальної і фінансової допомоги, а також лобіювання національних інтересів перед владою найвпливовіших держав світу, на міжнародній арені. За цих обставин діяльність